

Mudassa – Maria Irene Fornes

- mitä on 'lukutaito' laajemmin ajateltuna? Mitä tapahtuu, jos syrjäseuduilta evätään mahdollisuus kulttuuriin, ja miten se liittyy suurkaupunkien tapaan 'lukea' maakuntia, ja näiden tapaan lukea 'pääkaupunkien herruutta'?

Maria Irene Fornes

Syntyi Havannassa, Kuubassa vuonna 1945, ja muutti USA:han viisitoistavuotiaana. Hän aloitti uransa piirtäjänä ja taidemaalajana 1950 – luvulla, mutta Pariisin vaiheensa jälkeen muutti takaisin New Yorkiin vuonna 1957. Fornesin ensimmäinen näytelmä, *Tango Palace*, sai ensi-iltansa off-Broadwayllä 1961. Siitä lähtien, Fornes on pitkän ja tuotteliaan uransa aikana kirjoittanut sekä ohjannut yli kaksi tusinaa näytelmäteosta. Tunnetuimpiin kuuluvat: *Promenade, The Successful Life of 3, Fefu and Her Friends, The Danube, Mud, The Conduct of Life, What of the Night?, Abingdon Square, Enter the Night, The Summer in Gossensass*, sekä *Oscar and Bertha*.

Mudassa - Synopsis

Maen isä toi orvoksi jääneen Lloydin kotiin kauan sitten kasvattaakseen tämän, ja Mae on varttunut ja elänyt yhdessä yhdessä tämän kanssa siitä saakka. He elävät todellisessa köyhyudessa maaseudulla, mutta Mae opiskelee hartaasti lukuoppia ja on päättänyt hallita tämän sekä laskennon. Sillä aikaa kun Lloyd huolehtii tilan siasta, Betsystä, Mae raataa siivouksen, keittiön ja silityksen parissa. Hän yrittää myös parantaa Lloydin huonoa kuntoa ja kutsuu vanhemman miehen, Henryn, lukemaan Lloydille terveyspamflettia. Kun Mae kutsuu Henryn ottamaan osaa illalliseen, Henry lukee ruokarukouksen, jonka taidokkuus tekee Maehen syvällisen vaikutuksen. Hänen mielensä janoaa tietoa ja kehitystä. Henry muuttaa pian samaan taloon heidän kanssa, ottaen Lloydin paikan sängyssä. Mutta: kun Henry loukkaantuu tapaturmassa, huomaa Mae Henryn olevan vain samanlainen taakka hänen kehitykselleen kuin Lloyd. Hän yrittää jättää miehet, mutta jää kiinni epätoivoisen Lloydin ampuessa hänet, ja Lloyd kantaa hänet takaisin lavalle. Kuolemaisillaan oleva Mae puhuu valosta, jota hapuillessaan hän on kuollut.

Dmitry Tolonen
Ohjaaja/Director

Näytökäännös näytelmästä:

Mudassa
(Mud - Maria Irene Fornes)

ensi-ilta Theatre for the New City, NY (ohj. Fornes) 10/11/1983

Henkilöt:

Mae – eloisa nuori nainen, noin 25. Hän on määrätietoinen, päättäväinen, ja uskovainen.

Lloyd – yksinkertainen ja hyväsydäminen nuori mies, myös 25. Hän on kömpelö ja kampaamaton/hoitamaton. Hänellä on huono ryhti. Hänen mahansa/vatsansa pullottaa ja häneltä puuttuu hampaita. Näytelmän alussa, hänen ulkonäkönsä on selvästi vaikuttanut sairaus.

Henry - Suurikokoinen mies. Hän on lempeä ja alykäs, mutta pystyy hädin tuskin lukemaan. Hän on viisikymppinen.

***Tuhkanvärisestä puusta rakennettu huone, joka istuu niemekkeellä.**
Niemeke on metrin korkea ja kattaa saman pinta-alan kuin huone.
Niemekkeen maa on punaista ja pehmeää kuin sitä ympäröivä maaperä.
Vehreys on kadonnut. Taustalla valtava sininen taivas. Takaseinällä,
suhteettoman iso takka, joka on saman värinen kuin seinät ja lattia. Kapeat
ovet sen molemmalla puolella, joista oikea vie ulokkeelle. Sininen taivas.
Vasen vie pimeälle käytävälle. Keittiöpöytä keskellä huonetta, tuoli*

molemmassa päädyssä Silityslauta ja silitysrauta alhaalla oikealla, housuja. Ylhäällä vasemmalla, nojaa seinään kolmas tuoli. Ensimmäisen kohtauksen jälkeen nämä kolme tuolia ovat aina pöydän ympärillä; oikea, keskimmäinen, vasen tuoli.

Oikeaa seinää vasten, penkki ja silittämättömiä housuja. Pöydällä viikattuja housuja. Penkin alla mytty naisten vaatteita ja vanhat litistetyt naisten kengät. Takan sisällä kaksi pahvilaatikkoa. Yksi, täysinäinen, on sidottu narulla, toinen on tyhjä. Takanreunuksella seuraavat esineet, oikealta vasemmalle: ruskea paperipussi, jonka sisällä lentolehtinen, pata jonka päällä kolme metallista lautasta ja lusikkaa, lautasellinen leivänpalasia, maitokannu, oppikirja, muistiinpanovihko sekä kynä, herneenpalkoja, taitettu sanomalehti ja pillerirasia. Takan ja vasemman oven välissä seinään nojaa kirves ja kivääri. Kulisseissa on vielä yksi sidotun laatikon kokoinen laatikko. Näyttelijät kantavat seuraavat esineet lavalle ensimmäisen kohtauksensa alussa:

Takan sisällä kaksi pahvilaatikkoa. Yksi, täysinäinen, on sidottu narulla, toinen on tyhjä.

Mae: 2 vaatenyyttiä ja puhdas rätti.

Lloyd: 3 kolikkoa, lääkemääräys, kuppi jossa kauraryynejä ja lusikka.

Henry: huulipuna käärittynä paperiin, pieni peili, muistivihko, laskuja, kynä, kolikoita, maitoa tinakupissa ja setelinippu.

Jokaisen kohtauksen lopussa näyttelijät jäävät paikalleen kahdeksaksi sekunniksi, kuin olisivat valokuvassa. Tästä he tekevät tarvittavat muutokset rekvisiittaan ja jatkavat suoraan seuraavaan kohtaukseen.

Ensimmäinen näytös

Kohtaus 1

Lloyd istuu vasemmalla. Hän ei ole peseytynyt tai ajanut partaansa. Hänellä on kuume. Hän on kömpelö ja järjestäytymätön. Mae seisoo silityslaudan äärellä. Hän on kampaamaton.

LLOYD luuletsä oppivas paljon koulussa?

MAE opin.

LLOYD mitä sä opit?

MAE aineita.

LLOYD mitä on aineita?

MAE erilaisia asioita.

LLOYD mitä asioita?

MAE haluatko tietää?

LLOYD mitä ne on?

MAE aritmetiikkaa.

LLOYD vau hienoa, aritmetiikkaa. Mä tiedän aritmetiikkaa.

MAE niin varmaan.

LLOYD -ttu puhu mulle, mä vedän sua kuonoon -

MAE vedä käteen, Lloyd! Minä kerron sinulle aritmetiikasta ja puhut noin? Olet vetelys. En kerro sinulle mitään.

LLOYD Etkä?

MAE En.

LLOYD no mitä on aritmetiikka?

MAE Haista paska. En kerro.

LLOYD (*liikahtaa mae'ta kohti*) Mä panen sua kunnes sä oot sininen!
(pysähtyy ja palaa istumaan) Mut emmä edes halua panna sua.

MAE Et sinä voi, siksi! – sinulla ei nouse.

LLOYD Ai jaa? Mulla nousi eilen!

MAE Milloin muka!

LLOYD Iltapäivällä!

MAE En ollut siellä näkemässä.

LLOYD Et ollu täällä.

MAE Missä sitten?

LLOYD Koulussa. Missasit sen. Mulla nousi.

MAE Ja kenen kanssa sitten?

LLOYD Haist vittu. En mä kerro sulle.

MAE Kenen?

LLOYD Itseni kanssa – emmä tarte jotain ketään. Sain sen seisomaan just tässä. (*osoittaa seinää*) Näätsä? Mä tein ton! Täältä. En antanu sitä sulle tai kellekään. (*piirtäen ilmaan erektion ja siemensyöksyn*). Mä pidin sitä niin kauan ku mä halusin. Sit mä annoin sen seinälle. (*osoittaa tahraa seinällä*). Näätsä. Haista paska, Mae.

MAE Haista itse, Lloyd.

LLOYD no kerro!

MAE mitä kerro.

LLOYD mitä on aritmetiikka?

MAE se on numeroita.

LLOYD Ai jaa!

MAE Joo!

LLOYD miks et sanonu et se on numeroita! – mä tiedän numeroita.

MAE et tunne numeroita.

LLOYD Kyllä tiedän. (*nousee*) Mä oon Lloyd. Mulla on kaks sikaa. Mun äiti kuoli. Mä olin seitsemän. Mun isä lähti. Se on kuollu. (kaivaa kolme kolikkoa taskustaan) Tää on rahaa. Se on mun. Se on kolme vitosta. Mä oon Lloyd. Se on aritmetiikkaa.

MAE Tuo ei ollut aritmetiikkaa.

LLOYD Miksi?

MAE Se ei ole.

LLOYD (*palaa tuolilleen*) se on numeroita!

MAE Aritmetiikka on enemmän!

LLOYD Enemmän mitä!

MAE Paljon muuta! – kertotaulua!

LLOYD Tuu tänne! (*Mae laskee silitysraudan*)

MAE miksi?

LLOYD näyttän sulle jotain.

MAE (*Mae kävelee Lloydin luo*) mitä!

LLOYD *(ottaa Maen käden, ristii jalkansa ja laittaa käden nivusten päälle)*
Kokeile sitä!

MAE niin kokeile mitä?

LLOYD sitä sitä! Kosketa sitä!

MAE Minä kosketan sitä!

LLOYD Tee sille jotain!

MAE mitä!

LLOYD mitä tahansa, tyhmä!

MAE päästä irti kädestä!

LLOYD *(puristaen kovempaa)* mistä kädestä?

MAE päästä irti, mulkku! Haiset! Sinä haiset pahalle!

LLOYD mitä siitä!

MAE Olet ällöttävä!

LLOYD älä?

MAE päästä irti! *(polkee Lloydin jalkaa)*

LLOYD Ai saatana! *(Mae menee silitysaudan taakse)* saatana, se hävisi!

MAE mikä jo hävisi?! Et saa sitä seisomaan! Sinulla on jokin tauti siellä!
(lyhyt tauko) Sinun pitäisi mennä lääkärille.

LLOYD Emmä just sanonu et mä sain sen seisoo eilen!?

MAE Kyllä.Sen sanoit.

LLOYD JOO! Niin et mul seisoo! – Ja mis on illallinen?!

MAE En tiedä. Missä on illallinen?

LLOYD Tiedät missä se on!

MAE Sinä tiedät missä se on!

LLOYD Joo, mis on illallinen! Illallien on padassa hellalla! Illallinen on pöydällä! Kaapissa! Se on kuivannu pataan kiinni! Illallinen on jossain! Illallinen on kaatunut lattialle! Mis on illallinen? *(pieni tauko)* Mis on illallinen! *(Mae jatkaa silittämistä)* Tuu tänne!

MAE Haista paska!

LLOYD Sä oot huora!

- MAE Minä silitän, vätys! Mitä sinä teet? Minä silitän! Mitä sinä teet? (*Lloyd kääntyy pois*) Minä silitän mitä sinä teet! Sinä olet vätys. (*jatkaa silittämistä*) Minä teen työtä. Katsos, minä teen työtä. Minä opin työskentelemään. Herään aamulla ja aloitan työn. Avaan silmäni ja aloitan työt. Mitä sinä hommaat? Niin mitä sinä teet – hae työtä!
- LLOYD Nii mitä sit - (*istuu nurkassa lattialla*)
- MAE Mitä sinä teet kun sinä avaat silmäsi? Minä raadan, mulkku. Ei sinä olet sika. Kuolet kuin sika mutaan. Mätäännyt sinne sotkuun. Kukaan ei korjaa sinua hautaan. Ihosi paisuu. Mudassa. Sen jälkeen se muuttuu siniseksi niinkuin mädännyt liha ja paisuu enemmän. Mätäännyt niin että koirat oksentavat kun lähestyvät sinua. Jopa karpäset kiertävät sinut. Mätäännyt ja makaat siellä. (*silittää*) Minä kuolen sairaalassa. Makaan valkoisissa lakanoissa. Kuulitko? (katsoo eteenpäin) Puhtain jaloin. Saan rokotuksen. Niin minä tulen kuolemaan. Minä tulen kuolemaan puhtaana. Minä menen kouluun ja opin asioita. Sinä olet tyhmä. Minä en ole tyhmä. Kun lopetan koulun, lähden. Kuulitko? Voit jäädä sinne mutaan. (*silittää*) Korjasitko maissin?
- LLOYD minkä maissin?
- MAE sen, jonka pyysin sinua korjaamaan.
- LLOYD ei ole maissia.
- MAE miten niin ei ole maissia?
- LLOYD murmeli söi sen.
- MAE sinä annoit murmelin syödä maissin -
- LLOYD enkä
- MAE - kun et vahtinut sitä.
- LLOYD mä tulin sisään nukkumaan. Mun piti nukkua.
- MAE voit nukkua pellolla.
- LLOYD siellä on märkää! Ja kylmää! Mä oon kipee! Nuku sä siellä!
- MAE Minä teen työtä täällä, en ulkona.
- LLOYD Jospa minä teen työni täällä, tee sinä ulkona.
- MAE (*pistävästi*) toivoisin että menisit lääkärille – et parane jos et mene. Näännyt nälkään jos lähden.
- LLOYD Mä löydän ruokaa.

MAE Mistä?

LLOYD Kaikkialta. Ruokaa on kaikkialla.

MAE Missä.

LLOYD meillä on sikala.

MAE mikä sikala? Ei meillä tule olemaan mitään kaukalossa. Ei tule, jos et kasvata pellolla mitään siihen pantavaa!

(*tauko.*)

LLOYD Mä tein sen Betsylle.

MAE Joo teit.

LLOYD Joo – tuntu pahalta – mun pää oli kipeä – menin sen luo. Betsy on kiva. Se antaa mun syödä sen ruokaa. – mä tein sen sen kanssa – mulla seiso. Mä sain sen sisään kokonaan. – se ei sattunu.

MAE Älä viitsi.

LLOYD Ei sattunu.

MAE et sä nussi sikoja.

LLOYD Se tykkäs siitä.

MAE Joo niin varmaan.

LLOYD Mitä sä meinaat?

MAE Siistitkö itsesi ennenkuin teit sen?

LLOYD Miksi – mä oon puhdas.

MAE Et ole puhdas. Sinä haiset.

LLOYD Betsy ei valittanu.

MAE (asettaa silityslaudan oikeaa seinää vasten ja laittaa viikatun vaateen muiden silitettyjen vaatteiden päälle). Vien nämä nyt. Kävellään klinikalle. Sinun on käytävä lääkärillä (alkaa pukeutumaan). Laita kengät jalkaan, Lloyd . kävelen sinne kanssasi. Tiedän, ettet mene sinne jos en saata sinua. Liikkeelle, Lloyd. (ottaa vaatteet ja menee ovelle). No, tule nyt.(ei liiku). Mennään, Lloyd. (Lloyd nousee seisomaan ja hakee kirveen. Pitää kirvestä odottaten Maeta). Et mene klinikalle kirveen kanssa.

LLOYD (menee istumaan pitäen kiinni kirveestä) Miksei?

MAE Et voi.

LLOYD Sit mä otan mun puukon.

MAE et voi ottaa puukkoasikaan.

LLOYD Sit mä en lähde.

(he jäävät paikoilleen)

Kohtaus 2

Mae ottaa ruskean paperipussin takanreunukselta, avaa oikean oven, kävelee ovenkynnykselle ja kääntyy kuin olisi juuri tullut ulkoa. Hänessä on jotain rauhallista. Lloyd istuu vasemmalla. Hän näyttää yhä huonommalta.

MAE Kävin klinikalla, Lloyd. Ja kerroin heille mitä sinulla on.

LLOYD mitä sä kerroit niille?

MAE *(astuu ovesta sisälle)* kerroin heille että olet sairas. Ja kerroin heille mitä sinulla on.

LLOYD mitä ne sano?

MAE He sanoivat että sinun pitää mennä sinne. *(hakien tuolin vasemmasta nurkasta ja laittaen sen keskelle)* sinun pitää mennä klinikalle. He eivät anna sinulle lääkettä kunnes menet.

LLOYD En mee.

MAE Heidän pitää tehdä sinulle koe. Eivät voi antaa sinulle lääkettä kunnes tietävät mikä sinulla on. Sanoivat että se saattaa olla jotakin vakavaa.

LLOYD mitä.

MAE *(istuutuu)* eivät kertoneet. *(ottaa esille lehtisen)* Antoivat minulle tämän kirjan.

LLOYD mitä se sanoo?

MAE *(laittaa pussin takanreunukselle)* En osannut lukea sitä. Yritin lukea sitä mutta se oli liian vaikea. Pyysin Henryä lukemaan sen sinulle. Hän on ulkona.

LLOYD Mikset sä voi lukea sitä?

MAE Se on liian vaikea.

LLOYD Aina koulussa etkä osaa lukee

MAE Yritin lukea sitä mutta sen oli liian vaikea. Siksi olen pyytänyt Henryä lukemaan sen sinulle koska se on liian raskas minulle. Se on edistynyttä tasoa. Minä olen keskitasoa. Osaan lukea paljon mutten osaa tätä – tuon nyt Henryn sisään.

LLOYD *(moittien)* mä halusin et sä luet sen.

MAE Niin minäkin. Olisinpa voinut lukea sen. *(avaa oven ja kävelee keskimmäisestä tuolista vasemmalle)* Tule sisään, Henry *(Henry astuu sisään, kävelee takan eteen. Asettaa vasemman kätensä reunalle)*. Istu, Henry *(Henry istuu keskimmäiselle tuolille)*. Lloyd, tämä on Henry. Hän lukee sinulle.

HENRY Oletko juovuksissa, Lloyd?

MAE *(istuu oikealla)* Hän on sairaana. Hänellä on kuumetta.

HENRY Onko hän juovuksissa?

LLOYD en mä oo kännissä.

HENRY mikä hänellä on?

MAE Hän on sairas.

HENRY muistatko Ronin, mitä hänelle tapahtui -

LLOYD mitä sille tapahtu?

HENRY Hän kuoli. – ja mistä hän kuoli?

LLOYD joi ittensä kuoliaaks

MAE hänen maksansa petti.

HENRY Miksi hänen maksansa petti hänet? Alkoholi. – miksi hän joi? Hän joi koska hänellä oli alkoholia. Ja miksi hänellä oli alkoholia? Koska hänellä oli alkoholia apteekissaan. – tässä yhtälössä on kaksi puolta: alkoholi ja aikaa vetelehtiä. Ja mitä tapahtuu? Juot itsesi kuoliaaksi – joten jos sinulla on alkoholia, juot sitä. Jos sinulla ei sitä ole, et juo sitä. Jos on rahaa ostaa sitä, ostat. Jos ei – et. Onko Lloydilla alkoholia, Mae?

MAE Hänellä ei ole rahaa ostaa sitä.

HENRY Jos Lloydilla olisi rahaa, hän joisi. Hän olisi alkoholisti.

MAE Kyllä, niin hän tekisi

HENRY Jos hän ei ole alkoholisti, se on koska hän on köyhä.

MAE Hän on – tämä on se kirja, Henry.

HENRY *(ottaa silmälasit esille. Lukee jokaisen kohdan ensin itselleen matalaan ääneen, sitten muille kovaan ääneen kompuroiden nopeasti sanojen yli)*. Prostatitis ja Prostatosis. Akuutti ja krooninen bakteeritaalinen eturauhasen tulehdus: oireet, diagnoosi ja hoito. *(nuolaisee sormiaan ja kääntää sivua)* tavallisia Akuutin Prostatitiksens oireita ovat: kuumeisuus, selkäkivut, alapään kivut ,

kivulias ulostaminen, perineumin särkeminen, seksuaalinen kipu ,
impotenssi, kivulias siemensyöksy sekä virtsankarkaus tai verinen
siemensyöksy.

LLOYD mitä se tarkoittaa?

HENRY En tiedä mitä se tarkoittaa, Lloyd. Nämä ovat lääketieteellisiä
sanoja. Merkitsee lisäopintoja. Tähän saatetaan tarvita sanakirjaa –
erikoista sanakirjaa. Sellaista, jossa on lääketieteellisiä sanoja –
teknisiä käsitteitä – mahdollisesti sellaista, jossa on kaikenlaisia
teknisiä käsitteitä – rautatavarasta rakennustermeihin ja
tieteistermeihin – kuten fysiikan. On olemassa sellaisia sanakirjoja.
(*lyhyt tauko*) Näytät turvonneelta, Lloyd.

MAE Hän on turvonnut.

HENRY Ja olet kalpean oloinen.

MAE Näytä kieltäsi, Lloyd. Hänen kielensä on valkoinen ja hengitys sen
tasoinen.

(*Lloyd avaa suunsa. Henry katsoo Lloydin kieltä*).

HENRY mikä sinua vaivaa?

MAE Haluan hänen käyvän lääkäriä muttei hän mene.

HENRY Miksi et mene, Lloyd?

LLOYD Mä en halua mennä

MAE Hän jää tänne ja mätäneä pois.

LLOYD Mä en mätäne. Mä sanoin et mä meen. Sä sanoit et emmä saa.

MAE Hän halusi ottaa kirveen mukaan. Lloyd on elukka. Ei klinikalle
mennä kirves kädessä. Ei niin voi tehdä.

HENRY Miksi ottaisit kirveen, Lloyd?

LLOYD Emmä ottanu kirvestä. En tehny sitä.

HENRY Hän on kyllä pahanhajuinen.

MAE Hän mätäneä hiljalleen eikä tee mitään sille. Parasta kaivaa hautasi
vielä kun voit, Lloyd. Koska minä en sitä sinulle kaiva. Käskin
häntä etsimään paikan ja kaivaa. Tarvitaan joku vahva kaivamaan
niin syväälle, en minä voi sitä tehdä. Enkä tekisi, vaikka kykenisin.
(*tauko*) Haluaisitko vähän leipää, Henry? Minulla on voita.

HENRY Kyllä kiitos.

MAE Haluaisitko illallista? Meillä on keittoa.

HENRY Kyllä kiitos.

MAE Jää sitten illalliselle, en ole valmistanut sitä vielä.

HENRY Jään mielelläni, kiitos.

(jäävät).

Kohtaus 3

Mae laittaa lehtisen takanreunukselle, sitten ottaa padan, lautaset sekä lusikat ja kattaa Pöydän. Jokainen ottaa itselleen lusikan ja lautasen ja antaa sen Maelle, joka pitää lautasia käsissään kuin olisi laittamassa niitä pois. Lloyd makaa lattialla, pöydän alla, kasvot eteenpäin. Henry siirtää tuoliaan hieman vasemmalle. Hän ja Mae ovat jutelleet. He puhuvat filosofisen objektiivisesti.

HENRY Pian kaikkea käytetään vain kerran. Käytämme esineitä vain kerran. Ja meidän on pakko tehdä niin, koska aikamme tulee olemaan arvokasta eikä ole mahdollista haaskata aikaa esineistä huolehtimiseen: pesemiseen, paikkaamiseen, korjaamiseen.

MAE Minusta tuntuu ettei minusta ole hyötyä sellaisessa maailmassa.

HENRY miksi ei?

MAE ...voi...*(tauko)*. Sellaisessa maailmassa ihmisen täytyy olla arvokas.

HENRY ...jaa?

MAE minusta tuntuu, että olen ontolta ja vastenmieliseltä *(laittaen astiat takanreunukselle)*.

HENRY Kuinka niin?

MAE Minusta useimmat ihmiset ovat.

HENRY Mitä tarkoitat? – selitä mitä tarkoitat.

MAE En usko että osaan.

HENRY Minä en ole vastenmielinen. En mielestäni ole vastenmielinen. Minusta olen kelpo ihminen.

MAE Olet kelpo ihminen, Henry. Tiedän, että olet, ja niin on Lloyd – omalla tavallaan

HENRY Mutta: miten me sitten olemme vastenmielisiä?

MAE Tarkoitan, että me olemme alhaisia. Me vietämme elämämme tarkoituksettomien asioiden seurassa.

HENRY En syyllisty mielestäni tuohon.

MAE Älä loukkaannu, Henry. Sinä et ole alhainen. Kaikista tuntemistani ihmisistä, sinä olet hienoin. Sinä olet se, jota kunnioitan eniten,

jonka tuntemisesta olen ylpein. – (hän katsoo Henryä vakaasti, hehkuen intoa) Minulla ei ole ketään jolle puhua. Ja joskus – tunnen itseni todella ontoksi ja alhaiseksi. Ja tuntuu siltä kuin minulla ei olisi mieltä. Mutta kun puhun sinulle minulla on. Tunnen että minulla on mieli. Mitä se on? (*lähestyy häntä*) Miksi on, että jotkut ihmiset saavat sinut tuntemaan tyhmäksi, kun toiset saavat sinut tuntemaan älykkääksi. Ei älykkääksi, koska en ole älykäs. Mutta jotkut ihmiset saavat sinut tuntemaan että sinulla on jotain sisällä. Pään sisällä. (*yhä lähemmäksi*) Miksi on, että sinä voit puhua, Henry, ja Lloyd ei? Mistä se johtuu? Kai mitä yritän sanoa sinulle, Henry, on että haluan sinut. Että haluan sinut tänne minun luokseni. Että rakastan sinua.

HENRY Tämöpä odottamatonta, Mae.

MAE Se on ennaltaarvaamatonta, Henry.

HENRY Minulla ei ole mitään tarjottavaa sinulle.

MAE Sinulla on. Haluan sinut.

HENRY Minut?

MAE (*nostaen päätään hiljalleen ja kiihkeästi Henryä kohden*) Haluan sinun mielesi.

HENRY ...mieleni?

MAE (*yhä liikuttaen päätään*) Haluan sen. (*suutelee häntä kiihkeästi. He katsovat toisiaan*).

HENRY Kosketitko minun mieltäni?

MAE Kosketin. (*suutelee häntä uudelleen*). Tunsin sen. Haluan sinut taloon.

HENRY Tänne?

MAE Haluan sinut tänne.

HENRY Asumaan tänne?

MAE Jos haluat.

(*jäävät*).

Kohtaus 4

Henry menee. Mae nostaa lusikat ja padan takanreunukselle. Ottaa kengät pois, asettaa housuparin silityslaudalle, jonka tuo keskemmälle. Lloyd ottaa sidotun laatikon takan sisältä ja seisoo pitäen sitä alavassamalla. Mae silittää.

MAE Laita se nyt alas. (*Lloyd seisoo paikallaan. Mae jatkaa silittämistä.*) Laita se alas, Lloyd. (*ei tottele*) Henry tulee meille asumaan. Hän tulee asumaan tänne. Hän tarvitsee asuinsijaa ja haluan hänet meille. Sinä voit oppia Henryltä. Jos haluat, voit hän voi opettaa sinua lukemaan. Laita laatikko alas. Otan ja vien sen makuuhuoneeseen. Hänellä on huono selkä ja saa nukkua sängyssä. Sinä voit nukkua tässä. – ota lehtiä vajasta niin voit levitellä niitä lattialle. Tuon sinulle huovan – otan tuon laatikon nyt. (*ottaa laatikon jättäen järkyttyneen Lloydin. Mae lähtee menee vasemmasta ovesta ulos. Lloyd istuu tuolilla ja itkee. Laskee päänsä pöydälle ja jää paikalleen.*)

Kohtaus 5

Mae nostaa silitysraudan seinää vasten. Lloyd vie maitokannun ja leipälautasen pöydälle. Mae hakee lautaset ja lusikat. Laittaa lusikat keskelle ja lautaset kaikki paikoilleen. Henry saapuu ja istuu keskimmaiselle tuolille. Lloyd istuu vasemmalle. Lloyd ja Henry ottavat kukin lusikan. Mae annostelee palan leipää lautaselle ja kaataa maitoa leivälle. Hän ojentaa kaksi lautasta Henrylle, joka antaa yhden Lloydille. Mae istuu. He syövät.

MAE Luetko pöytärukouksen ennen illallista, Henry?

HENRY Kyllä, toisinaan.

MAE Lukisitko sen?

HENRY Luen, jos niin haluat.

MAE Haluaisin.

HENRY (*ristii kädet*) Oi, anna kiitos Herralle, sillä Hän on laupias; Hänen armonsä on iätön. Sillä Hän tyydyttää kaipaavaa sielua, ja Hän täyttää nälkäisen sielun laupeudella.

MAE Me emme koskaan lukeneet pöytärukousta. Isäni ei koskaan lukenut sitä enkä minä tai Lloyd oppineet sitä. – Lloyd, kuulitko? Henry lausui pöytärukouksen. Tunnen armon. sydämessäni. Tunnen itseni tuoreeksi sisältä kuin raikas tuuli olisi pyyhkäissyt sieluuni. Mitä se oli minkä lausui, Henry? Mitä nuo sanat olivat. En osaa säilyttää sanoja. En pysty. Minusta on vaikeata muistaa ne sanat jotka opin. On vaikeata tehdä koulutöitä. Voin seisoa ja silittää vaikka koko päivän, voin pakottaa itseni tekemään sen. Mutta en osaa pakottaa itseäni pitämään sisällä minkä opin. Minulla ei ole muistia – opettaja sanoi minulle ettei minulla ole muistia. (Ja se on totta, ei minulla sitä ole). En muista hyvin asioita, jotka olen oppinut En niin hyvin, että olisin läpäissyt kokeen. Mutta nautin siitä minkä opin. En kaikesta, mutta melkein kaikesta, tekee minusta onnellisen. Tuntuuko sinusta siltä, Henry?

HENRY En ole varma. Pidän asioiden tietämisestä. Mutta jos en muistaisi sitä, jonka olen oppinut, en usko että nauttisin siitä. – Jos en muistaisi asioita, minusta tuntuisi etten hallitsisi niitä. Haluan tietää asioita jotta voin elää niiden mukaan, tietojeni mukaan. Mitä hyötyä asioiden tietämisestä on, jos ne eivät palvele etujasi, jos ne eivät auta sinua ryhdistämään elämäsi? – Lloyd, nautitko sinä oppimisesta jos kerran unohdat kaiken myöhemmin?

(Lloyd katsoo Maeta, sitten uudelleen Henryä).

MAE Lloyd ei pidä oppimisesta.

LLOYD Mä tykkään oppii asioita.

MAE No miksi et sitten opiskelisi?

LLOYD Mitä mä en oo oppinu?

(Lloyd ja Henry katsovat toisiaan).

MAE Henry, lukisitko pöytärukouksen uudelleen?

HENRY Taasko?

MAE Onko se väärin?

HENRY Ei -. Oi, anna kiitos Herralle, sillä Hän on laupias; Hänen armonsä on iätön. Sillä Hän tyydyttää kaipaavaa sielua, ja Hän täyttää nälkäisen sielun laupeudella.
(Mae nyyhkttää) Mikä hätänä?

MAE Minä olen nälkäinen sielu. Minä olen kaipaava sielu. Minä olen tyhjä sielu. *(itkee)* Itken ilosta. On tyydyttävää kuulla sanoja lausuttavan niin hellästi sielulleni. *(Mae syö. Lloyd syö. Henry katsoo Maeta.)* Älä pelkää syödä lautasiltamme, Henry. Ne ovat puhtaat.
(jäävät).

Kohtaus 6

Lloyd asettaa lautasensa lusikan Henryn lautaselle. Henry nostaa kannun ja leipälautasen takanreunukselle ja menee. Mae nostaa lautaset sekä lusikat takanreunukselle ja hakee oppikirjansa. Hän istuu keskellä ja lukee vaivalloisesti. Hän seuraa molempien käden sormilla painettuja sanoja. Lukeminen on kuin hengellinen kokemus. Lloyd kuuntelee ja tuijottaa kirjaa.

MAE Meritähti on eläin, ei kala. Sitä kutsutaan kalaksi koska se asuu vedessä. Meritähti ei voi elää poissa vedestä. Jos se on kosteassa ja varjossa, se pystyy ehkä elämään yhden päivän poissa vedestä. Meritähdet syövät vanhoja ja kuolleita mereneläviä. He pitävät veden puhtaana. Meritähdellä on viisi kättä niinkuin tähdellä. Tämän vuoksi sitä kutsutaan meritähdeksi. Jokaisen käden päässä on silmä. Nämä silmät eivät näytä meidän silmiltämme. Meritähden silmät eivät näe. Mutta ne tietävät jos on yö taikka päivä. Jos meritähti menettää käden, se voi kasvattaa uuden. Tämä kestää noin vuoden. Meritähti elää noin viisi tai kymmenen vuotta tai ehkäpä enemmän, tästä ei ole tietoa.

(Lloyd paistaa kirjan lattialle. Mae läimäisee Lloydia. Jäivät).

Kohtaus 7

Lloyd nostaa kirjan lattialta ja palauttaa sen pöydän alavasemmalle kulmalle. Tuo vasemman tuolin seinän viereen ja istuu tuoliin. Mae ottaa kirjansa ja seisoo pöydän oikean yläkulman takana jäljentäen kirjasta. Henry saapuu ja seisoo vasemmassa ylänurkassa.

- HENRY Mitä sukua Lloyd sinulle on? (*tauko*) Hän on mies muttei ole samaa verta. Joten, mikä hän sinulle on?
- MAE Lloyd? (*tauko*) Hän on kuin perhettä.
- HENRY Mutta ei ole perhettä. – Kaikki tietävät ettei hän ole. Mitä hän on?
- MAE En tiedä miksi häntä kutsua. Jos kysyisin itseltäni tätä, en osaisi vastata - hän ei ole mieheni. Tiedät ettei hän ole. Hän nukkuu täällä.
- HENRY Minusta tuntuu kuin loukkaisin häntä olemalla täällä - hän loukkaa minua. Mikä hän on?
- MAE (*istuu oikealla katsoen eteenpäin*) Mikä eteen, Henry, en halua sinun loukkaantuvan. En voi tehdä mitään sille, eikä ole mitään mitä sinä voisit tehdä, eikä mitään Lloyd voisi tehdä. Lloyd on aina ollut täällä, pienestä pitäen. Isäni toi hänet tänne. Hän sanoi, että Lloyd on hyvä poika ja että hän pitäisi minulle seuraa. Hän sanoi olevansa vanha, ja ettei enää ymmärtänyt miten nuorten ihmisten päässä liikkui. Että hänellä ei ollut enää kärsivällisyyttä ja että oli väsynyt elämään, eikä halunnut enää pitää taloa järjestyksessä. Hänellä ei ollut voimia kuunnella minun puhetta, ja sääli minun yksinäisyyttäni. Isäni ei halunnut olla minulle ilkeä, muttei hän enää jaksanut. Hänellä oli sairautta. Isäni oli hyvä, mutta hän oli surullinen ja toivoton ja kun äitini kuoli hänen elämänsä muuttui kitumiseksi. Hän sairastui ja kuoli ja jätti Lloydin tänne. Lloydin ja minun piti pitää toisista huolta. En tiedä mitä me olemme. Me olemme perhettä, mutta en tiedä miksi kutsua sitä. Emme ole veli ja sisko. Olemme kuin eläimet, jotka kasvavat yhdessä ja joista tulee pari. Me olimme pari kunnes tulit, muttemme sittemmin. En voisi olla hänen parinsa enää, en kun sinä olet täällä. Minä en ole eläin. Välitän asioista, Henry, uskotko? Tiedän asioita, joita en ole koskaan oppinut. Mutta asian laita on että – en vain tiedä mitä ne ovat. En yletä niihin (*lankeaa polvilleen, nojaten vasemmalla olkapäällä pöydänkulmaan*). En halua elää kuin koira (*tauko*). Lloyd on hyvä, Henry. Tämä on koti (*tauko. Katsoo ylös*). Kun tulit tänne, ajattelin että taivas oli laskeutunut tähän taloon, ja tunnen vielä niin. Kuinka täällä voi olla sinulle jotakin luokkaavaa?

(*he jäävät*).

Kohtaus 8

Lloyd palauttaa tuolinsa pöydän äärelle ja lähtee. Mae laittaa muistivihkon, kynän ja oppikirjan takanreunukselle. Hän noutaa lautasellisen hernepalkoja ja istuu tuoliin. Hän siistii palkoja. Henry ilmestyy Maen taakse ja peittää hänen silmänsä. Ottaa pienen paketin taskustaan ja laskee sen lautaselle.

MAE Mikä se on? (*Henry nostaa kätensä. Mae avaa paketin. Huulipuna*) Huulipuna... (*Henry pyörittää punan esille. Ottaa peilin taskustaan ja pitää sitä Maen edessä*) Peili. (*ottaa peilin käteensä ja maalaa huulensa. Nyrpistää huulet. Henry suutelee Maeta*). Oi, Henry.

(*He jäävät*).

Kohtaus 9

Mae vie huulipunan, peilin ja hernelautasen takanreunukselle. Tuo oppikirjan keskelle pöytää ja istuu. Henry vie käärepaperin ja huulipunan kotelon pois samoin. Hän ottaa sanomalehden, kääntää vasemman tuolin kohti vasempaa alakulmaa ja lukee nojaten pöytään. Lloyd istuu lattialla, oikean tuolin edessä, nojaten siihen.

MAE (*lukee*) Tämä on erakkorapu. Sitä kutsutaan erakoksi koska se asuu tyhjiissä kuorissa, joissa joskus asui muita eläimiä. Pienenä se mielellään ryömii etanoiden kotiloihin. Aikuisena se kaivautuu suurempaan kuoreen. Usein se kokeilee monta kuorta, ennen kuin löytää sopivan. Joskus se haluaa toisen erakkoravun kotilon ja siitä seuraa taistelu. Joskus omistaja raahataan ulos. Joskus se voittaa ja jää paikalleen.

(*Lloyd ryhdistäytyy, nousee seisomaan ja katsoo Henryä. Lloyd kiroaa hiljaa. Mae nostaa katseensa Lloydin, sitten Henryyn. Henry kääntää katseensa Maeta kohti, sitten katsoo Lloydia. Jäävät*).

Toinen näytös

Kohtaus 10

Henry astuu esiin vasemmalta kantaen muistivihkoa, kynää ja laskuja. Hän istuu vasemmalla, jäljentäen lukuja laskuista tilikirjaan. Lloyd tulee oikealta seisomaan keskelle, pöydän taakse. Lloyd hakee taskustaan lääkemääräyksen ja ojentaa kätensä Henryä kohti. Istuu oikealle. Kursivoidut sanat merkkäavat änkytystä.

LLOYD Antoivat tän

HENRY (*lukee paperin sisällön suoraan Lloydin kädestä. Palaa omiin papereihinsa*). Se on lääkemääräys sinun lääkkeitäsi varten.

LLOYD Sano, et mun piti ostaa tää. (*tauko*) Ne sano, et mun piti ostaa se.

HENRY Ja ostitko?

LLOYD En.

HENRY Miksi et.

LLOYD Mä menin *kllinikalle*.

HENRY (nostamatta katsettaan) Hienoa. Hyvä niin.

LLOYD Kesti *kauan*. Musta ne *piti* mut *kauan*. Mä menin *aikaisin* ja tulin vast takas nyt.

HENRY Miltä sinusta tuntuu?

LLOYD Ei *paremmalta*. – tuntuu *huonommalta*.

HENRY Miksi tuntuu huonommalta?

LLOYD Niil oli *välineitä*. Ne *pisti* mua *välineillä*.

HENRY Mitä he sanoivat?

LLOYD Mun pitää ottaa *lääkettä* – *pillereitä* Mun pitää *ostaa* niit. Ne sano et mun pitää *niellä* pillereitä.

HENRY Minusta on hienoa, että kävit.

LLOYD (ojentaa kätensä ja näyttää Henrylle lääkemääräyksen) Ne anto mulle *tämän*. Ne sano et mun pitää *ostaa* tää. (laittaa lääkemääräyksen pöydälle). Ne sano et mun pitää *ostaa* se.

HENRY (*yrittäen olla kärsivällinen*) Niin sinun pitäisi hakea lääkityksesi, Lloyd. Sinun pitäisi hakea se ja saada se tehdyksi. Sinun tulisi ottaa lääkityksesi ja parantua. Sinun ei ole hyvä kävellä ympäriinsä antaen sairauden kaivaa sinua sisällä. Mene hakemaan lääkityksesi. Tee niinkuin käsketään.

(*Jäävät*).

Kohtaus 11

Henry menee. Lloyd ottaa pillerirasian takanreunukselta ja tyhjentää sen pöydälle. Istuu keskimmäiselle tuolille. Mae saapuu oikealta, pyyhkien märkiä käsiään hameeseensa. Hän istuu oikealle. Lloyd tunkee pillerin suuhunsa. Hetki myöhemmin, sylkee sen suustaan.

MAE Mitä nuo ovat?

LLOYD Pillereitä.

MAE Lloyd...Mitä sinä teet? (*Lloyd pyyhkii kieltään*) Maistuuko se pahalta?

LLOYD Joo.

MAE (*noukkii pillerin ja istuu uudelleen*) Yritä uudelleen. (*Lloyd laittaa sen suuhunsa*) Nielaise se. (*Lloyd nielaisee ja yskäisee. Mae seisoo*

vierellä ja työntää pillerin alas. Katsoo Lloydia.) Nielaisitko sen?
(*Katsoo uudelleen*) Miltä tuntuu? (*Lloyd irvistää. Mae istuu ja korjaa pillerit rasiaan*) Mistä sinä sait pillerit?

LLOYD (*puolustuskannalla*) ostin ne. – otin rahaa – Henryltä – housuista – otin rahat sen housuista – mitä siitä – se on mulle velkaa – vuokraa – mun sängystä – se otti mun sängyn – niinku rapu – se tuli mun sänkyyn niinku rapu – mä otin ne – mä en varastanu niitä, koska ne oli mun - koska mun piti ostaa mun lääke – se ei antanu mitä se oli velkaa – mun piti pyytää siltä ja – mut se ei koskaan antanu sit – mä pyysin – ja se ei antanu – ja se tuli vaan tänne ottamaan multa pois – niinku rapu.

(Henry tulee vasemmalta, alusvaatteisillaan. Hän kantaa housujaan vasemmassa käsivarressaan. Pitää kukkaroa oikeassa kädessään. Kävelee alavasemmalle ja pysähtyy. Hän on ällistyksissään.)

HENRY Joku on ottanut rahaa kukkarostani. – täällä on vähemmän rahaa kuin pitäisi olla. – Osa rahastani on kadonnut.

MAE Lloyd käytti ne.

HENRY (istuu) No, káske hänen antaa ne takaisin.

MAE Hän otti ne ostaakseen lääkityksensä.

HENRY Hän kävi minun kukkarollani ja vei rahat?

MAE Hän tarvitsi rahat lääkkeitään varten. (tauco) Etkö antaisi Lloydin pitää rahat?

HENRY Antaa hänelle minun rahani?

(tauco)

MAE Hän maksaa sinulle takaisin.

HENRY Kuinka hän mahtaa maksaa minulle takaisin?

MAE (Lloydille)...Lloyd...? (Lloyd katsoo Maeta)

HENRY Kuinka *tu* maksaa minulle takaisin. Kuinka Lloyd voi saada rahaa maksaakseen minulle takaisin? (tauco) Paljonko hän vei?

MAE ...Lloyd...?

LLOYD Emmä tiedä mitä mä vein -

HENRY Kuinka hän maksaa takaisin jos ei edes tiedä paljonko vei? (tauco) sano *sille* että haluan tietää kuinka paljon?

LLOYD Mä menin klinikalle – ja ne pisti mua niillä välineillä – ja ne sano et mun piti ostaa sit lääkettä - ja mä en löytäny ketään auttaa mua ostaa sit lääket – mä menin apteekkiin . ja ne sano et mun pitää

maksaa siit – ja henryllä on rahaa mut se ei halunnu maksaa – ja se otti mun sängyn – ja se voi ottaa mitä vaa multa – ja mun piti ostaa lääkettä – nii mä otin rahan siltä.

HENRY - Kysy milloin hän vei rahat

LLOYD mä otin ne ku se nukku

HENRY Kuinka paljon hän otti?

(tauko)

MAE Lloyd ei osaa laskentoa, Henry.

HENRY *(ottaa rahat kukkarosta, laittaa pöydälle, laskee ne yhteen. Hän vähentää päässään)* Kerro hänelle että hän otti yksi viisikymmentäneljä. *(Mae katsoo Lloydia)* Senkö hän maksoi? Onko hänellä yhtään vaihtorahaa? *(Lloyd kaivaa taskuaan)* Pyydä häntä laittamaan ne pöydälle. *(Lloyd tottelee. Henry laskee rahat, sitten vähentää. Hän kerää kolikot kukkaroonsa ja menee ovelle.)* Kerro hänelle että hän on minulle velkaa yksi kolmekymmentäkahdeksan. Ja sano hänelle että haluan hänen maksavan se takaisin. *(Hän menee, Mae menee ovelle ja katsoo Henryn perään. Jäävät).*

Kohtaus 12

Mae asettaa housuparin silityslaudalle, jonka tuo enemmän esille. Lloyd laittaa pillerirasian takanreunustalle ja nousee seisomaan pöydälle.

LLOYD Se tapahtu sille eikä mulle syystä.

MAE Olisipa se tapahtunut sinulle.

LLOYD Hah! Ei se ois voinu tapahtua mulle. Mä oon vahva. Se on heikko ja vanha. Siks se kaatu. *(esittää dramaattisesti kuinka joku kävelee epätasaisella maastolla)* Mä voin kävellä märillä kivillä enkämä kaadu. Kato. Mä voin juosta märillä kivillä. Mä voin seisoo omilla kahella jalalla. *(hyppää lattialle ja seisoo jalat levällään)* Yritä työntää mua. No. Puske. *(Mae ei noteeraa. Lloyd hyppää pöydälle ja asentoon, jalat ristissä ja kädet pään alla)* Oispa se hukkun. Jos se ois kaatunu veteen ja hukkun. Se on vanha. Sen jalat petti. Siks se kaatu *(hyppää lattialle ja jatkaa juosten huoneen toiselle puolelle hypäten ilmaan, huutaen hypätessään ylös ja palatessaan alas. Tekee näin pari kertaa ja pysähtyy urheilulliseen asentoon).* Voiks se tehdä ton?

MAE *(silittää)* Ei, hän ei voi. Hän on halvaantunut. Hän saattaa olla raajarikko. Tiedät, ettei hän pysty tekemään tuota!

LLOYD *(makaa pöydällä kädet pään päällä)* Ei se pystyny ennenku kaatukaa. Siks se kaatu. Se on vanha. Sehä hajos käsii koko mies.

Siks se kaatu. Nyt – ei pysty ees liikkuu – Kato! (*tekee pari kärrynpyörää*) Voiks se tehdä noin?

MAE Ei, ei hän pysty.

LLOYD (*istuu pöydällä kädet ja jalat painonnostajan asennossa*) Sil ei oo lihaksii. Emmä kaatus jos mun pitäis kävellä märkien kivien päällä. Niiku näin. (*näyttää*) Ois ees pudonnu veteen. Ois hukkun. No ny se ei voi kävellä (lyhyt tauko) Kuka siit pitää huolta ny?

MAE Me pidämme.

(*Lloyd poistuu vasemmalle. Kuuluu oksentamista. Mae jää paikalleen.*)

Kohtaus 13

Mae asettaa silitysraudan seinää vasten. Lloyd saapuu vasemmalta kädessään kupillinen ryynejä ja lusikka. Laittaa oikean tuolin kauaksi pöydästä. Henry saapuu. Istuu oikeanpuoleiselle tuolille. Hänen oikea puolensa on halvaantunut ja epämuodostunut. Hänen housunsa ovat käärityt polviin asti. Hänellä ei ole paitaa vaan käsipyöhe ruokaliinana. Tämän alla hänellä on solmio. Hän pitää tinakuppia, jossa on maitoa. Lloyd nojaa pöytää vasten ja syöttää ryynejä Henrylle. Henry pyörittelee niitä suussaan, ja sen jälkeen sylkee ne ulos tai antaa niiden valua alas suupieltä. Henryn puhe on epäselvää.

LLOYD Lopeta! (*kaapien ryynit Henryn leualta ja liinalta ja työntäen ne takaisin suuhun*) Lopeta – älä tee tota. (*Henry antaa ryyrien valua ulos*) anna olla – pureskele – niele se. (*taas. Lloyd kaapii ryynit lusikalla*) Anna olla! Lopeta toi! Paras lopettaa toi, Henry. – (*Henry antaa ryyrien valua*) Pidä kii. Lopeta se. (*Henry paiskoo maitokupin, joka menee kaikkialle*). Nyt riitti, Henry. (*ottaen liinan pois*) Syö ite oma ruokas.

HENRY Se läikkyi maahan!

LLOYD Kaadoit sen tahallas.

HENRY Se kaatui!

LLOYD Ei se kaatunu. Joku autto.

HENRY Siivoa tuo!

LLOYD En siivoo. Siivoo sä. Mä näin ku sä teit sen, siivoo sä se -

HENRY Siivoa se!

LLOYD En siivoo, siivoo sä.

HENRY Siivoa!

LLOYD Siivoa itse!

HENRY Mae...! (*tauko*) Mae...! (*tauko*)Mae...!

MAE (*saapuu kantaen vaatenyyttiä ja rättiä*) No mikä on?

HENRY (*osoittaa maitoa*) Katso!

MAE Mitä tapahtui? (*Mae heittää vaatteet penkille ja seisoo Henryn vieressä rätin kädessä*)

HENRY Hän läikytti maidon!

LLOYD Emmä läikyttäny sitä! Se kaato sen!

MAE Sit siivoa se pois!

HENRY Siivoa se!

LLOYD Mä murhaan sen.

MAE Murhaa jos haluat – ei hän pysty puhumaan hyvin enää. (*alkaa pyyhkimään ryynejä Henryn poskelta*) Siivoa tuo kaatunut maito!

HENRY Siivoa!

(Lloyd ottaa Henryn liinan ja alkaa pyyhkimään maitoa)

MAE Syötitkö siat?

LLOYD Joo.

MAE Söikö Henry?

LLOYD Se kaato sen maidon.

MAE Söikö! (Lloyd ei vastaa) Söikö, Lloyd! (*tauko*) Söitkö sinä, Henry?

HENRY Söin.

MAE Söi se. Mikset sanonut että se söi. (*Mae menee vasemmalle ovelle ja avaa sen*)

LLOYD Mä murhaan sen.

MAE (*seisoo kynnyksellä, kääntyy Lloydia kohti*) No murhaa sitten.

(*Jäävät*)

Kohtaus 14

Mae poistuu. Lloyd vie liinan, ryynekupin ja lusikan sekä maitokupin takanreunustalle. Ottaa oppikirjan ja istuu keskimmäiselle tuolille. Lloyd yrittää lukea. Hän ääntää kirjaimen ja sitten lukee kirjaimen nimen ääneen viivaten sormellaan sen paikan sivulla.

Hän yhdistää kirjainten äänet. Henry istuu oikealla kasvot eteenpäin. Hän matkii Lloydin yritystä lukea ja nauraa hiljaa ja kouristuksenomaisesti.

LLOYD	M.
HENRY	M.
LLOYD	E. Me.
HENRY	E. Me.
LLOYD	R.
HENRY	R.
LLOYD	Lopeta!
HENRY	R.
LLOYD	Lopeta, Henry!
HENRY	R.
LLOYD	I. Ri.
HENRY	I. Ri.
LLOYD	Mer.
HENRY	Mer.
LLOYD	Meri.

(Vasen ovi avautuu. Mae seisoo ulkopuolella katsoen sisään).

HENRY	Meri.
LLOYD	T.
HENRY	T.
LLOYD	Ä. Tä.
HENRY	Ä. Tä.
LLOYD	H. Täh.
HENRY	H. Täh.
LLOYD	Lopeta, iha oikeesti. T. I.. Tähti.
HENRY	Ti. Tähti.

(Mae saapuu vasemmalta. Hän kantaa vaatenyyttiä).

LLOYD Tähti.

HENRY Tähti.

MAE Joku otti minun rahani. Kuka sen vei? *(kumpikaan ei katso häneen)*
Kuka! – Sinäkö, Lloyd?

LLOYD - Emmä. Tähti.

HENRY Tähti.

MAE Ottiko Henry? Otiko sinä rahat, Henry? *(sulkee oven)* Vastaa minulle. Otitko rahat! No joku otti! Sinä ne otit, Lloyd. Anna ne takaisin.

LLOYD En mä ottanu niitä.

MAE Palauta ne.

LLOYD En minä ottanut niitä!

MAE Kuka ne sitten otti?

LLOYD Henry otti ne.

MAE *(Lloydille)* Ei Henry ottanut niitä. Henry ei pysty kävelemään.

LLOYD Kyllä pystyy. Sä tiedät, että se pystyy. Kävele, Henry. Näytä Maelle kuinka osaat kävellä. Kävele! Kyllä se kävellä osaa.

MAE *(raivoissaan)* Kävele!

HENRY En pysty kävelemään.

LLOYD Sä pystyt kävelemää!

MAE Älä sano, että hän pystyy kävelemään, Lloyd. Hän ei pysty. Hän ei ottanut niitä rahoja. *(huomaa kirjan)* Mitä teet minun kirjalla? *(Lloyd laskee kasvonsa. Mae on ihmeissään).* Mitä ihmettä teet? *(ottaa kirjan ja pitää siitä kiinni varjelevasti)* Älä sotke kirjaani.

HENRY Lloyd sotki sitä. *(nauraa)*

MAE Ole hiljaa, Henry.

HENRY Hän lausui sanaa “tähti”. *(nauraa)*

MAE Kaikki haluamani pilaantuu.

(Jäävät paikalleen).

Lloyd poistuu. Mae laittaa kirjan takanreunukselle ja seisoo pöydän oikean alareunan reunan vieressä. Henry kävelee vasemmalle ja istuu tuoliin. Hänen kätensä on sepaluksen sisällä. Hän koskettelee itseään.

HENRY Mae, minulla on vielä haluja – olen aistillinen – en ole menettänyt miehuuttani – Mae, rakastele kanssani. (*Mae ei vastaa. Henry koskettelee itseään.*) Olet minun vaimoni. Haluan sinua. Minulle on yhä samat halut. Koen samat halut. En ole muuttunut. (*pitää kiinni pöydästä ja nousee ylös*). Mae, en ole lakannut haluamasta sinua – voin rakastella sinua – voin tyydyttää sinut. (*nojatien pöytä, liukuu Maeta kohti*). Minussa on voimaa – voin saada sinut onnelliseksi. Suutele minua, Mae – (*kouraisee häntä ranteesta*) Sano, että vielä rakastat minua. Suutele minua. Anna minun tuntea sinut lähelläni. – ajattelet, ettei rampa voi tuntea mitään – mutten ole rampa sieltä – se on kova (*laittaa oikean kätensä hänen lantioilleen*). Mae, rakastan sinua. (*pitää Maeta kiinni tiukemmin. Liikuttaa lantiotaan lähemmäs Maeta.*) ...laukean... (*alkaa valahtaa lattialle*) ...laukeen...mä laukeen ...mä... (*Henry luhistuu lattialle, Mae putoaa tuolille, nousee seisomaan, nojatien pöytää vasten*).

MAE Pystyt kävelemään, Henry. Ja otit rahani.

(*jäävät paikalleen*).

Kohtaus 16

Mae poistuu vasemmalle. Henry yrittää nousta lattialta tuolille. Lloyd saapuu oikealta. Hän auttaa Henryn tuolille ja vetää Henryn vetoketjun kiinni. Mae tulee takaisin Henryn laatikon kanssa, nostaen sen ilmaan.

HENRY Mae, älä...

MAE (*heittelee laatikon Henryä päin*) Ulos!

(*Lloyd poistuu oikealle.*)

HENRY Mae, älä heitä minua tavaroilla!

MAE Sinä otit ne rahat!

HENRY Satutat minua, Mae! Heitit minua tuolla laatikolla ja satutit minua!

MAE Varastit ne rahat!

HENRY En minä ottanut niitä!

MAE Otitpas! Minne panit ne? (*Hän kävelee Henryä kohti*)

HENRY En ottanut rahoja!

(Mae kurkottaa Henryn oikeaa taskua. Hän vetää sieltä nipun seteleitä. Hän tarttuu Henryn solmioon, vetää sen ympäri ja tiukalle. Lloyd kurkkii vasemman oven takaa ja astuu ovesta sisään. Mae ja Lloyd puhuvat samaan aikaan.)

MAE: Ruokin sinua ja pidän sinusta huolta! Ja vielä varastat minulta? Syöt minun ruokaani ja nukut minun sängyssäni ja julkeat varastaa minulta! Sika, Henry! Senkin paskiainen! Olet pahempi kuin Lloyd!

LLOYD: Tapa hänet Mae! Tapa hänet! Tapa! *(Hän kiipeää pöydän päälle kontalleen.)* Hänestä ei ole mihinkään! Tapa hänet Mae! Hän on arvoton! Varas!

(Henry putoaa tuolilta. Mae luhistuu polvilleen hänen vierelleen. Lloyd hyppää pöydältä. Hän nauraa hysteerisesti.)

LLOYD: Katso, vuotaa verta! *(hokee mantrana ja tanssiii)* vuotaa verta! Henry vuotaa verta! Henry vuotaa verta!

MAE: Ole hiljaa, Lloyd!

(Tauko.)

HENRY: Otin vain omani takaisin. Lloyd ei koskaan maksanut minulle. Ei koskaan. Lloyd ei koskaan maksanut minulle velkaansa.

MAE: Olisit voinut antaa hänen pitää rahat, jos vaikka palkkana huolenpidostasi. Olisit voinut antaa hänelle rahat. Hänhän pitää huolta sinusta.

HENRY: Hän ei koskaan maksanut.

MAE: *(nostaa katseensa taivaalle)* Enkö ansaitse kunnan elämää? *(tauko)*

LLOYD: Mutta rakastan sinua, Mae

HENRY: Rakastan sinua, Mae.

(He jäävät paikalleen kuin olisivat valokuvassa.)

Kohtaus 17

Lloyd nostaa laatikon ja pistää sen takkaan. Sulkee vasemman oven. Mae hakee tyhjän laatikon takan päältä ja asettaa sen oikeanpuoleiselle tuolille. Hän nostaa pinon naisten vaatteita penkin alta pöydälle. Hän pakkaa vaatteita. Lloyd seisoo ylä-vasemmalla kulmassa Mae'ta katsoen. Henry istuu vasemmalla.

MAE: *(pakaten)* Lähden, Lloyd. Menen jonnekin muualle. Jätän sinut ja Henryn. Teistä ei ole muuta kuin haittaa, ja teidät on annettu minun taakakseni – varmaankin kirousta. Raadan itseni verille ja te vain imisitte loputkin. Lähden etsimään parempaa paikkaa. *(Lloyd istuuntuu pöydän takana olevalle tuolille)* Menen jonnekin, missä te ette pysty imemään minua kuiviin. Ja löydän itselleni työpaikan. Ja oman huoneen. Kauas teistä. Missä minua ei heikota.

LLOYD: Älä mene, Mae.

HENRY: Älä.

MAE: Lähden, ja sillä siisti.

LLOYD: Mutta minne olet lähdessä?

MAE: En tiedä, Lloyd. Minä vain lähden.

LLOYD: Teen mitä vain tahdot.

MAE: En välitä siitä mitä teet (*sulkee laatikon*). Teet niinkuin tahdot. Aivan kuin Henry. En valitä siitä, mitä hän tekee.

LLOYD: Mae, jää kiltti.

HENRY: Ole kiltti.

MAE: En. Lähden. Pidä huolta Henrystä, Lloyd. (*hän lahtee ovelle*)

LLOYD: Älä lähde, Mae.

HENRY: Älä lähde!

MAE: Hyvästi.

(Hän poistuu oikeasta ovesta ja sulkee oven perässään. Lloyd seisoo hetken hiljaa. Hän juoksee ovelle, kaataen tuolinsa kumoon. Poistuu lavalta).

LLOYD: (*Huutaa*) Mae...! (*Henry valittaa*) Mae...!

HENRY: Mae...!

LLOYD: (*Ulkoa*) Mae...! (*Henry valittaa*) Pysähdy, Mae!

HENRY: Pysähdy!

(Lloyd juoksee ovesta sisään. Hän nappaa kiväärin. Henry hourii, yrittää viestiä jotain. Lloyd juoksee ulos).

LLOYD: Mae...! Pysähdy...! Mae, pysähdy!

HENRY: Mae...!

LLOYD: Pysähdy, Mae!

HENRY: Mae...!

LLOYD: Mae! Mae! Mae!

(Kuuluu laukaus. Sitten hiljaista. Toinen laukaus.)

HENRY: (*surullisesti*) ...Mae...

(Lloyd saapuu taloon kantaen Mae'ta. Hän on verestä musta, tajuton. Lloyd kääntyy Henryä kohti.)

LLOYD: Hän ei ole lähdössä, Henry.

(Henry vikisee. Lloyd nostaa Mae'n pöydälle. Mae liikehtii.)

Translation Copyright © 2005 Dmitry Tolonen

MAE: Olen kuin meritähti, asun pimeässä ja silmäni kestävät vain hämärää.
Vaikka valo on vain heikkoa, se peittää minut. Minä janoan sitä. Kaipuuni
on kova. Kuolisin ilman sitä. Lloyd, minä teen kuolemaa.

(Mae luhistuu. Lloyd nyyntyttää. Henry itkee katkerasti. Jäävät.)

LOPPU